

# Hormonální antikoncepce před 63 lety nahradila kravskou moč, krokodýlí trus i magické rituály. Dnes ji ženy užívají stále méně

30.9.2023 - Petr Lesenský | Dýcháme

**Přestože byla první antikoncepční pilulka schválena v šedesátých letech minulého století v USA, s prostředky bránícími neúmyslnému početí lidé experimentovali daleko dříve.**

**Některé praktiky se mohou zdát úsměvné, jiné zase budí hrůzu. Naši předci vedle magie spoléhali třeba na zvířecí trus, požívání vnitřností nebo kondom z lněného plátna.**

Přestože obliba hormonální antikoncepce upadá, 1 této pilulce ze 60. let 20. století vděčíme za sexuální revoluci. Díky ní poprvé jednoznačně došlo k oddělení sexu a reprodukce.

Pro naše předky byl totiž sex někdy více než potěšením zdrojem obav. Účinná ochrana před nechtěným těhotenstvím neexistovala a početná rodina znamenala větší chudobu. Není tak divu, že po dlouhá staletí lidé po celém světě používali k zabránění početí velmi kreativní, ale mnohdy i nebezpečné praktiky a prostředky.

## Dávne formy antikoncepce nejsou pro slabé povahy

Záznamy z roku 1850 př. n. l. nám ukazují, že mezi nejoblíbenější staroegyptské metody kontroly plodnosti patřilo používání medu a akácie jakožto přírodních spermicidů. Ženy z nich míchaly směs, do které namáčely textilní vlákna nebo bavlnu. Ty si před pohlavním stykem vložily do pochvy a tato kombinace pak zabila část spermií dříve, než se dostaly do dělohy.

Egyptanky však ve strachu z nechtěného těhotenství našly kuráž i k odvážnější metodě. Tou byl krokodýlí trus, který společně s dalšími přísadami vytvořil pesar. Jednalo se spíš o takovou zátku, kterou si ženy vkládaly před pohlavním stykem do pochvy. *„Tento způsob ochrany mohl být účinný. Krokodýlí trus je totiž mírně alkalický, podobně jako dnešní spermicidy, které se v současnosti běžně používají,”* vysvětluje **Tomáš Koubík**, zakladatel společnosti Sexshop.cz. Podobný způsob praktikovaly také Indky, pouze vyměnily krokodýlí trus za sloní.

V dobách antického Řecka se ženy chránily před početím tampóny, které byly napuštěné olivovým olejem, medem, citrónovou šťávou nebo cedrovou pryskyřicí. Žádná kouzla v tom ale nehledejme. Všechny zmíněné složky totiž měnily pH pochvy natolik, že se spermiím v takto silně kyselém prostředí opravdu nedařilo.

## Hepčík, Bůh ti žehnej

Na magii a kouzla spoléhaly ženy až ve středověku. Církev totiž významně omezila do té doby známé antikoncepční metody. A protože milence ani v tomto složitém období neopustila chuť na sex, hledali si stále nové metody, jež by nechtěnému početí zabránily. Právě proto se ženy spoléhaly na různé amulety, zařikadla, nebo dokonce i žebra z černé kočky či sušená varlata lasičky. Ze strachu z nechtěného otěhotnění ženy často sahaly i po mnohem nepříjemnějších praktikách, jako bylo požívání živých vos nebo pití kravské moči. Po staletí naši předci věřili rovněž tomu, že zamezí otěhotnění vyloučením semena z pochvy tak, že po styku žena rychle vstane, začne kýchat a hlasitě křičet.

Ženy se samozřejmě nespolehaly pouze na tyto pošetilé metody. Podle dochovaných informací již ve středověku pily různé čaje a odvary z bylin. Ačkoliv se i to na první pohled může zdát jako nesmysl, některé lektvary zafungovat mohly. Jako účinné mohlo být i pití vody, ve které kováři chladili kleště. Taková voda totiž obsahovala stopové množství olova, které způsobuje neplodnost.

S olovem, rtutí či arzenem ostatně experimentovali již staří Egypťané, Asyřané, Řekové a Číňané. „V té době však nemohli vědět, že těžké kovy kromě neplodnosti způsobují také selhání ledvin a plic či trvalé poškození mozku,“ upozorňuje na rizika **MUDr. Marek Broul, Ph.D., MBA, FECSM**, primář sexuologického oddělení Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem a urolog Urologického oddělení Nemocnice Litoměřice.

## **Kondomy zabránily nechtěnému těhotenství i chorobám**

Skutečnou revoluci v ochraně zdraví obou partnerů představoval až kondom. První prototyp v 16. století zhotovil italský lékař Gabrielle Fallopio. Jeho pouzdro na penis chránilo proti nákaze syfilidou a bylo vyrobeno z lněného plátna. Před nástupem latexu si ostatně pánové na penis nasazovali skoro všechno. Jako historická ochrana jim sloužila rybí a jehněčí střeva, plátěné kondomy, které proslavil legendární milovník Casanova, a v Japonsku dokonce i návleky z želvího krunýře nebo kůže známé pod názvem kabuto-gata.

Tyto rané kondomy se používaly v různých středověkých kulturách. Mnohem horší představa, než že si partner na penis nasazuje zvířecí střevo, byl fakt, že tyto rané bariérové metody byly určeny k opakovanému použití. Na penis se připevňovaly pomocí pásků a mezi jednotlivými použitími se musely čistit.

Primární funkcí kondomů bylo chránit oba partnery před pohlavně přenosnými chorobami. „Kondom je vlastně dodnes nejen jedním z nejbezpečnějších antikoncepčních prostředků, ale také nejúčinnější možností, jak se bránit nejružnějším pohlavně přenosným nemocem. Díky extra tenkým materiálům jej ani jeden z partnerů při styku necítí,“ říká Tomáš Koubík. Existují však i kondomy, s nimiž si mohou páry sex mnohem více užít. „Kondomy s vroubkami, výstupky a drážkami jsou oblíbené zejména u žen, kterým přinášejí patřičnou stimulaci a více vzrušení,“ doplňuje Koubík.

## **Máte doma bidet? Možná vás překvapí jeho původní využití**

Co asi mnoho lidí překvapí, je původní využití bidetu. Dnes je primárně využíván pro hygienu intimních partií po toaletě, nicméně historicky byl určen k poněkud jiným účelům. Již ve starověkém Řecku si v něm ženy vyplachovaly intimní partie po sexu ve snaze zabránit početí, tudíž sloužil jako antikoncepční pomůcka. Tím, že byl tento jeho účel znám, bylo jeho používání v některých obdobích zakázané. Proto byl kamuflován a zasazován do různých typů nábytku, ozdobných křesílek či komod. Takzvaná postkoitální sprcha byla přímo navržena tak, aby proud vody zasáhl ženskou vagínu. K výplachům se využívaly různé typy roztoků. Například ženy ve starověkém Římě se sprchovaly octem, zatímco v předindustriální Americe se jako přirozená antikoncepce využívaly bylinné výluhy. V 50. a 60. letech pak dokonce Coca-Cola.

Asi vás nepřekvapí, že ani tyto metody nebyly zcela účinné, a tak budme rádi, že dnes můžeme volit prověřené formy antikoncepce.

<https://www.dychame.cz/hormonalni-antikoncepce-pred-63%E2%80%AFlety-nahradila-kravskou-moc-krokodyli-trus-i-magicke-ritualy-dnes-ji-zeny-uzivaji-stale-mene>